Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра англійської філології та лінгводидактики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету іноземної та
слов'янської філології
_____ Андрій КОВАЛЕНКО
«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання англійської мови
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 014 Середня освіта (Географія)
(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Географія. Англійська мова)
(назва)

Мова навчання українська, англійська

Погоджено
науково-методичною комісією
факультету іноземної та
слов'янської філології
«30» серпня 2023 р.
Голова
Громова Н.В., к.пед.н., доц.

Суми - 2023

Розробники:
1. **Докашенко Т.В**., викладач кафедри англійської філології та лінгводидактики

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри Ганна ПОДОСИННІКОВА

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість кредитів – 2</td><td rowspan="15">Бакалавр</td><td colspan="2">Обов’язкова/ вибіркова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>-й</td></tr>
<tr><td rowspan="13">Загальна кількість годин - 60</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>6-й</td><td>-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>8 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>8 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>8 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>36 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Консультації:</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методика навчання англійської мови» є однією з основних дисциплін, яка вивчається у педагогічному університеті, що зумовлено професійною значущістю знань, умінь та навичок із практики мовлення як фахової дисципліни. Навчальна дисципліна «Методика навчання англійської мови» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми Середня освіта (Географія. Англійська мова) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, яка розроблена та внесена кафедрою англійської філології та лінгводидактики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Навчальна дисципліна «Методика навчання англійської мови» входить до циклу навчальних дисциплін «1.2. Цикл професійної підготовки».

Програма навчальної дисципліни розроблена з урахуванням принципів гуманізації та демократизації освіти, на основі концепції полікультурності; базується на новітніх теоретичних здобутках і практичному досвіді в галузі укладання програм.

Відбір змісту програми (теми, функції, поняття, структури) здійснюється за такими методичними принципами: систематичності і послідовності, ускладнення, формування позитивної мотивації навчання, професійної орієнтації, свідомості і міцності засвоєння.

Мета викладання навчальної дисципліни «Методика навчання англійської мови»: формування у майбутніх вчителів іноземної мови професійної компетентності (тобто здатності ефективно навчати іноземної мови в результаті обізнаності у науково обґрунтованих методах, технологіях, прийомах) та професійно-комунікативної компетентності (тобто здатності до практичного володіння виучуваною іноземною мовою в ситуаціях професійного спілкування).

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей:**

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до професійного спілкування державною та англійською мовами.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **предметних компетентностей спеціальності:**

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності, а саме:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) школі закладів загальної середньої освіти.

ПК 5. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання іноземної мови на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду.

ПК 8. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з іноземної та державної мови, володіти іноземною мовою на рівні не нижче С1, використовувати різні форми і види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю і типу тексту.

ПК 14. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з фахових дисциплін.

ПК 15. Здатність комунікувати з колегами у галузі географії, англійської мови і методики їх навчання щодо наукових та освітніх досягнень як на загальному рівні, так і на рівні спеціалістів, здатність робити усні та письмові звіти, обговорювати наукові теми державною та англійською мовою.

ПК 16. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах державною мовою, іноземною мовою, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПК 17. Здатність застосовувати теоретичні знання для формування практичних навичок під час проведення навчальних та виробничих практик. Використовувати професійно-орієнтовані знання й практичні навички з географії, англійської мови для дослідження природних та соціальних явищ і процесів, природних об'єктів.

2. **Передумови для вивчення дисципліни**

Навчальна дисципліна «Методика навчання англійської мови» передбачає попереднє вивчення дисципліни «Англійська мова».

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	**ПРН 3.** **ПРН 7.** **ПРН 12.** **ПРН 18.** **ПРН 19.** **ПРН 21.**	**ПРН 3.** Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. **ПРН 7.** Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання англійської мови в базовій середній школі. **ПРН 12.** Володіє основами професійної культури, здатний створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та англійською мовами. **ПРН 18.** Застосовує здобуті теоретичні знання для формування практичних навичок під час проведення навчальних та виробничих практик. **ПРН 19.** Володіє сучасними методами та прийомами навчання географії та англійської мови в закладах освіти; **ПРН 21.** Знає та розуміє сучасні мовні норми, особливості використання мовних одиниць англійської мови у певному контексті.
Уміння		
Комунікація:		

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Студент у повному обсязі викладає вивчений теоретичний матеріал, дає правильні визначення понять, виявляє повне розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично при інтерпретації художніх образів, може навести власні приклади з прочитаних художніх творів, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних висновків, та вміння аргументовано

	висловлювати свою точку зору. Допускаються 1-2 незначні помилки.
B	Студент добре володіє теоретичним матеріалом, правильно визначає поняття, може обґрунтувати свої судження, систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власних висновків, творчо підходить до вирішення практичних завдань. Допускаються 2-3 незначні помилки.
C	Студент добре знає теоретичний матеріал, дає правильні визначення понять, може обґрунтувати свої судження, систематизувати набуті знання, добирає аргументи на підтвердження власних висновків, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Демонструє уміння висловлювати власну точку зору. Допускаються 3-4 помилки.
Д	Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним матеріалом та невміння його використовувати при інтерпретації художніх образів. Студент висловлює особисте ставлення до проблеми поверхово. Допускаються 4-5 помилок.
E	Досить поверхове викладання матеріалу, неповна симпліфікована характеризація художніх образів. Студент знає матеріал, без аргументації своїх висновків, без власних прикладів із прочитаних художніх творів і не завжди адекватно екстраполює теоретичні позиції на практичний аналіз художнього матеріалу. Допускаються 5-6 помилок.
F	Студент незадовільно володіє теоретичним матеріалом, відтворює лише основні положення, знає окремі фрагменти методології, що складають незначну частину матеріалу. Демонструє невміння висловити та аргументувати свою точку зору, аналізуючи базові художні образи. Допускається більш ніж 6 помилок.
FX	Студент не володіє теоретичним матеріалом та не вміє використовувати його на практиці.

Розподіл балів

Приклад для заліку

<table>
<tr><td colspan="4">Поточний контроль</td><td rowspan="3">Разом</td><td rowspan="2">Сума</td></tr>
<tr><td colspan="2">РОЗДІЛ 1</td><td colspan="2">РОЗДІЛ 2</td></tr>
<tr><td>Т 1.1</td><td>Т 1.2</td><td>Т 2.1</td><td>Т 2.2</td><td rowspan="5">100</td></tr>
<tr><td colspan="4">Поточний контроль</td><td rowspan="2">76</td></tr>
<tr><td>19</td><td>19</td><td>19</td><td>19</td></tr>
<tr><td colspan="4">Контроль самостійної роботи</td><td rowspan="2">24</td></tr>
<tr><td>6</td><td>6</td><td>6</td><td>6</td></tr>
</table>

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A**	**відмінно**
82 - 89	**B**	**добре**
74 - 81	**C**	
64 - 73	**D**	**задовільно**
60 - 63	**E**	
35-59	**FX**	**незадовільно з можливістю повторного складання**
1 - 34	**F**	**незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни**

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання є: тести, презентації, завдання виконані на лабораторному занятті, виконання індивідуальних завдань тощо.

6. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Система освіти в Україні та навчання іноземних мов і культур

Тема 1.1. Методика навчання англійської мови у закладах загальної середньої освіти як наука (Навчання іноземних мов в Україні та європейська освітня парадигма. Методика навчання іноземних мов як наука. Поняття системи навчання іноземних мов. Базисні категорії методики. Професіограма вчителя ІМ. Методи дослідження в МНІМ)

Тема 1.2. Система навчання іноземних мов і культур (Система навчання ІМ. Підходи до навчання ІМ. Цілі навчання ІМ. Зміст навчання ІМ. Принципи навчання ІМ. Методи і технології навчання ІМ. Засоби навчання ІМ.)

Розділ 2. Формування іншомовної комунікативної компетентності

Тема 2.1. **Контроль та мотивація у навчанні іноземних мов і культур** (Цілі контролю. Функції контролю. Види контролю та оцінювання. Вимоги до контролю. Засоби та форми контролю. Об’єкти, критерії і параметри контролю та оцінювання. Мотивація у навчанні ІМ)

Тема 2.2. Психолінгвістичні засади формування іншомовної комунікативної компетентності і система вправ (Загальна характеристика мовленнєвої діяльності. Психолінгвістичні закономірності формування навичок і розвитку умінь. Вправи і завдання для формування іншомовної комунікативної компетентності. Типологія вправ і вимоги до них. Система вправ для формування іншомовної комунікативної компетентності)

7.2.Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. СИСТЕМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР												
Тема 1.1. Методика навчання англійської мови у закладах загальної середньої освіти як наука		**2**	**2**	**2**		**9**						
Тема 1.2. Система навчання іноземних мов і культур		**2**	**2**	**2**		**9**						
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ												
Тема 2.1. Контроль та мотивація у навчанні іноземних мов і культур.		**2**	**2**	**2**		**9**						
Тема 2.2. Психолінгвістичні засади формування іншомовної комунікативної компетентності і система вправ.		**2**	**2**	**2**		**9**						
Усього годин	**60**	**8**	**8**	**8**		**36**						

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методика навчання англійської мови у закладах загальної середньої освіти як наука	2	
2	Система навчання іноземних мов і культур	2	
3	Контроль та мотивація у навчанні іноземних мов і культур	2	
4	Психолінгвістичні засади формування іншомовної комунікативної компетентності і система вправ	2	
Разом		8	

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методика навчання англійської мови у закладах загальної середньої освіти як наука	2	
2	Професійний мовний портфель майбутнього вчителя	2	
3	Формування іншомовної комунікативної компетентності і система вправ	2	
4	Формування іншомовної комунікативної компетентності і система вправ	2	
Разом		8	

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: навч. посібник. К.: Ленвіт, 2006. 200 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий ред. С.Ю.Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.

3. Зєня Л.Я. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до навчання іноземних мов учнів профільної школи: моногр. Горлівка: Вид-во ГДПІІМ, 2011. 436 с.
4. Бігич О.Б. та ін. Контрольні завдання з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: посібник. К., Ленвіт, 2002. 386с.
5. Курсова робота з методики викладання іноземних мов: посібник / Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю. Ніколаєвої, С.В.Гапонової. К.: Ленвіт, 2003. 96 с.
6. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
7. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій (схеми та таблиці) / Бігич О.Б., та ін.; під кер. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2011. 344 с.
8. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник. К: Ленвіт, 2008. 285 с.
9. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов: посібник Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю.Ніколаєвої та В.В.Черниш. К.: Ленвіт, 2003. 250 с.
10. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: посібник для студентів. / Ніколаєва С.Ю. та ін.; під кер. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2004. 298 с.
11. Практикум з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах (на матеріалі англійської мови): посібник / Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю. Ніколаєвої та Г.С.Бадаянц. К.: Ленвіт, 2001. 296 с.

Додаткові:

1. Карпова В.М., Красуля А.В. Історія розвитку методики навчання іноземних мов з XV по XX століття: навчально-метод. посібник. Суми: СДПІ, 1999.156 с.
2. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь: [навч. посібник]. К.: Ленвіт, 2009. 119 с.
3. Ніколаєва С.Ю. Практикум з методики тестування іншомовної лексичної компетенції (на матеріалі англійської мови). К.: 1996. 311 с.
4. Подосиннікова Г.І. Методична характеристика інтерактивного навчання іноземних мов. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2012. Вип. 3. С. 196-208.
5. Ardens R.I. Classroom Instruction and Management. Boston: McGraw-Hill, 1997. 307 p.
6. Harmer J. How to Teach English: An introduction to the practice of English language teaching. Harlow: Addison Wesley Longman Limited, 1998. 198 p.
7. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. Harlow: Longman, Pearson Education Limited, 2001. 371 p.
8. Krashen S.D. Principles and Practice in Second Language Acquisition. Hemel Hempstead: Prentice-Hall Int., 1987. 202 p.
9. Littlewood W. Communicative Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 1991. 108 p.
10. Stern H.H. Fundamental Concepts of Language Teaching. – Oxford University Press, 1996. P. 9-97.
11. Wallen N.E., Fraenkel J.R. Educational Research: a Guide to the Process. – Mahah: Lawrence Erlbaum Associates, 2001. 548 p.
12. Williams M., Burden R. Psychology for Language Teachers: a Social Constructivist Approach. – Cambridge: Cambridge University Press, 1997. 240 p.

Інформаційні ресурси

1. http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56 – сайт Міністерства освіти

та науки України: дошкільна та середня освіта

2. http://ru.osvita.ua/doc/files/news/87/8793/im.pdf – навчальні програми для середніх навчальних закладів з предмету «Іноземна мова»
3. *http://www.nataliya-ponomareva.edukit.lg.ua/.../pidruchnik...*
   http://ubd.org.ua/ru/resources – список підручників з іноземної мови для середніх навчальних закладів, рекомендованих МОН України
4. http://www.coe.int – офіційний сайт Ради Європи (див.: Common European Framework of Reference for Languages)
5. *http://*www.twirpx.com/file/612403/ – Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти
6. http://methods.knlu.kiev.ua – сайт кафедри методики Київського національного лінгвістичного університету
7. http://www.twirpx.com – бібліотека науково-методичних джерел
8. http://www.dissercat.com – бібліотека авторефератів і дисертацій
9. http://www.sng.edu.ru –портал з підтримки освіти в країнах СНД
10. http://www.britishcouncil.org.ua – сайт Британської Ради в Україні
11. www.goethe.de/ins/ua/kie/ukindex.htm – сайт Гете Інститут в Україні
    http://www.eun.org – європейська шкільна мережа

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)